

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО
ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ»**

присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету
Ушинського

М. ОДЕСА - 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

**VI Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО
ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ»**

присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету
Ушинського

(Одеса, 20-21 травня 2022 року)

Одеса -2022

М 54 **Методологія та технологія сучасного філософського пізнання** //
Матеріали IV Міжнародної наукової конференції (Одеса, 20-21 травня 2022 р.)
135 с.

Рецензенти:

***Пальчинська Мар'яна Вікторівна** - доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії, психології та педагогіки Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку,*

***Рибка Наталя Миколаївна** – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та методології науки Державного університету «Одеська політехніка»*

Збірник матеріалів VI Міжнародної наукової конференції «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософію історії в сучасному вимірі; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію синергетики та філософські погляди Г.Сковороди у світлі сучасності. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 11 від 30 червня 2022 року)

синергетика - у філософії освіти і педагогіці (В. Кремень, Л. Горбунова, В.С. Лутай, Н.В. Кочубей, О.В. Семенова та ін.), когнітологія (М. Нестерова), тощо.

В області соціальної філософії і соціальних наук розвиток синергетичної парадигми ґрунтується на вивченні співвідношення процесів соціального порядку і хаосу, які є центральними темами в теорії соціальної самоорганізації. Їх з'єднання означає, що в соціальному розвитку того чи іншого суспільства відбувається періодична зміна станів соціального хаосу (дез-організації) і соціального порядку (організації). Цей циклічний процес може мати різний характер, але для суспільства як відкритої складної системи, що саморозвивається, він буде закономірним.

В роботі зазначено, що в українській філософській думці однієї з перших робіт, в яких висвітлювалася синергетика як загальнонаукова дослідницька програма, була робота І.С. Добронравової «Синергетика: становлення нелінійного мислення» (1990). Багато в чому під впливом цієї піонерської роботи в Україні почалося широке застосування синергетичної методології в області соціально-гуманітарного знання. Наукова монографія І.В. Єршової-Бабенко «Методологія дослідження психіки як синергетичного об'єкту» (1992) продемонструвала, що система людської психіки може бути розглянута як нелінійна складна система, що самоорганізується. В розробці проблем соціальної синергетики беруть участь такі вітчизняні філософи як М.С. Дмитрієва, І. Донікова, Н. Кочубей, Ю. Мелков, В. Ханжі, А. Семенова, Д. Козобродова та ін. Особливістю цього етапу розвитку синергетичних досліджень в Україні є акцент на людину як на вихідний початок соціальної самоорганізації. Дискусії про впровадження синергетичної парадигми і теорії хаосу в сферу педагогіки і освіти в даний час ще тривають, хоча зусиллями таких дослідників як В. Кремень, В. Лутай, Л. Горбунова, А. Семенова та інші зроблений великий внесок у впровадження синергетичних ідей в педагогіку і освіту.

СЕКЦІЯ № 7

ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ

Безродна Віра Іллівна (м.Одеса) - кандидат політичних наук, доцент, Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку

ЦИФРОВИЙ АКТИВІЗМ ЯК ФОРМА ГРОМАДЯНСЬКОЇ УЧАСТІ

Одним із соціальних наслідків розвитку інформаційно-комунікаційних технологій є переформатування громадянської участі.

Під громадянською участю мається на увазі активність громадян та їх

об'єднань, з метою впливу на процес прийняття рішень структурами публічної влади задля реалізації прав та інтересів громадян або загальної зміни соціальної дійсності.

Сучасні дослідники сходяться у тому, що громадянська участь є найважливішим фактором функціонування демократичної політичної системи. Вона створює передумови переходу до демократії в недемократичних системах, а також сприяє, за влучним висловом Е. Гідденса, подальшої «демократизації демократії» [1; 88-89].

Громадянська участь забезпечує залучення громадян до вирішення соціально значущих проблем, сприяє зростанню соціальної згуртованості та громадянської компетентності, формує демократичні ціннісні орієнтації.

Зрештою, громадянська участь покращує якість життя громадян. Так, аналітики Інституту Брукінгса в США відзначають, що «вищий рівень громадянської залученості, особливо активне членство в групах і включення до соціальних мереж, має наслідком більше задоволення індивідів якістю як свого приватного життя, так і життя в спільноті» [2; 5].

Традиційні практики громадянської участі помітно змінюються під впливом розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, насамперед Інтернету. Дослідники виділяють ряд функцій Інтернету, що визначають такий вплив:

- мобілізаційна – здатність виступати інструментом рекрутингу, залучення нових активістів, координації їхньої діяльності;

- інформаційна - можливість отримувати та поширювати інформацію про соціальні чи політичні проблеми, шукати відомості та документи, забезпечувати доступ до нових аудиторій;

- комунікативна - здатність знижувати географічні та структурні обмеження людського спілкування та прямої громадянської участі.

Інакше кажучи, Інтернет створює нові можливості, пов'язані з громадянською участю: полегшує доступ до інформації, знижує витрати на організацію спільних дій, а також знижує потреби у тому, щоб активісти були фізично разом для організації спільних дій. У результаті виникають нові форми громадянської участі, які отримали назву цифрового активізму. Основна відмінність цифрового активізму полягає у широкому використанні електронних технологій зв'язку та медіаплатформ, таких як соціальні мережі, відео-хостинги, подкасти тощо.

Цифровий активізм існує у різних формах.

По-перше, універсальні форми (наприклад, електронні петиції). Їх специфіка знаходження в онлайн-форматі пояснюється лише наявністю належних технологій.

По-друге, гібридні форми. Вони поєднують онлайн- і офлайн-участь (наприклад, організація мітингу в соціальній мережі).

І нарешті, по-третє, форми, характерні лише для онлайн-формату («лайки», коментарі до постів, репости тощо) [3].

Слід зазначити, що останні форми викликають досить жорстку критику та породжують сумніви щодо ефективності цифрового активізму як такого. Критики вказують на низьку вартість участі, її символічність та потенційне

почуття розширення прав та можливостей людини тоді, коли вплив фактично близький до нуля [4]. Багато інтернет-ініціатив сприяють розпорошенню активізму, оскільки часто залучення до цифрової активності є лише імітацією громадянської участі. Цифрову активність не можна порівняти з реальними діями, що пов'язані з високими витратами та ризиками, але при цьому вона дає громадянину впевненість у тому, що він вже висловив свою громадянську позицію.

Разом з тим, існує думка, згідно з якою не варто зневажливо ставитися до «лайків» як способу прояву громадянської активності. Так, Л. Боуд зазначає, що невеликі дії на підтримку тієї чи іншої позиції – репости чи зміна аватарки – здатні вплинути на суспільну атмосферу навколо події [5]. Крім того, дослідниця підкреслює, що обговорення в Інтернеті можуть стати відправним пунктом для участі в акціях в режимі офлайн.

Таким чином, цифровий активізм, як мінімум, підвищує поінформованість громадян, сприяє змінам їхнього світосприйняття, як максимум, мобілізує людей до участі в громадянських офлайн-діях.

Список використаних джерел

1. Гидденс Э. Ускользящий мир: как глобализация меняет нашу жизнь. М. 2004; 116 с.
2. Macedo, Stephen. Democracy at Risk : How Political Choices Undermine Citizen Participation, and What We Can Do About It. Washington, DC, USA: Brookings Institution Press, 2005. 228 pp.
3. [Theocharis Y. The Conceptualization of Digitally Networked Participation // Social Media + Society. 2015.](#)
4. [Van Deth J.W. 2014. A Conceptual Map of Political Participation. – Acta Politica. Vol. 49. Is. 3. P. 349-367](#)
5. [Bode L. Gateway Political Behaviors: The Frequency and Consequences of Low-Cost Political Engagement on Social Media // Social Media + Society. 2017. Vol. 3. No. 4. P. 1–10.](#)

Врайт Галина Яківна (Одеса) – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

Данильчук Крістіна Віталіївна (Одеса) – студентка 2-го курсу спеціальності менеджмент соціокультурної діяльності, соціально-гуманітарного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ СВІТОВОЇ МЕДІА-ІНДУСТРІЇ

Засоби масової інформації перетворились на потребу сучасної людини. Зараз людина проводить більшу частину свого часу в інтернеті. Інтернет, преса, радіо, телебачення – є інститутами виховання політичної культури,